דגל מחנה אפרים — מטות

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר וכו' כבר צווחו בי' קמאי כי זה הלשון לא מצינו בכל התורה כולה וי"ל בזה דהענין ידוע כי הוא"ו של שם הוי"ה ב"ה הוא בשם מטה נקרא והוא מבואר בז"ח פ' ויצא כי אצל יעקב היה נקרא בשם מקל ואצל משה בשם מטה ויש בו' הנ"ל שני ווי"ן והשניה נקראת בשם ו' זעירא וראשי המטות היינו היודי"ן שעל הווי"ן:

עוד ירמוז בזה ע"ד הידוע מן אא"ז זללה"ה תלת אבהן הם תלת דיינין פי' כי אברהם מטה כלפי חסד ויצחק כלפי דין ויעקב בחיר שבאבות הוא המכריע וממוצע בין חסד ודין ונעשה בחי' רחמים וזה י"ל שמרמז הפסוק וידבר משה אל ראשי המטות היינו רישי דעמא שהם דיינים זהו המטות שהם מטין ומכריעין כנ"ל: לבני ישראל לאמר היינו שיראו שיהיו דונים דין אמת לאמתו ויהיו מטין באמת ובזה גורם לשכינה שתשרה בישראל ובא רב טוב ושפע לבית ישראל ע"ד דאיתא בטלי דייני בטלי גזירפטי' והוא לבני ישראל לאמר אמירה הוא רכה ובחי' חסד והיינו שנמשך על ידיהם לישראל רב טוב וחסד והבן:

עוד י"ל וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר: דהנה מרע"ה היה רוצה לאמר כאן סתרי תורה ע"ד הידוע רזי וסודות נדר ושבועה והיה ירא לנפשו לאומרם לכל המון עם כי לא כל הרוצה ליטול את השם וכו' וידוע מה שכתוב בזו"הק וי אי אמינא ווי אי לא אמינא דלא ייבדון מרגליתא טבא מבנייהו ולכך וידבר משה אל ראשי עם בני ישראל המטות לבני ישראל היינו שהם מטים עצמם רק אל הצורך לבני ישראל והם הם זכי הדעת ושלימי הנפש ולהם גילה מצפוני סתרי התו"הק התלוים בזה הפרשה והמש"י:

החלצו מאתכם אנשים לצבא ויצבאו על מדין וכו' לתת נקמת ה' במדין י"ל בזה בדרך רמז ע"ד ששמעתי ממחותני הרב הוותיק המנוח מוהר"נ הרידנקיר ז"ל על פסוק ואיש לא יעלה עמך בכל ההר ההוא היינו כשאדם רוצה לעבוד ה' באמת ובתמימות אזי צריך לחשוב ולדמות בעצמו כאלו הוא בעצמו יחידי בעולם ולא יהיה לו שום פניה משום אדם ועפ"ז אמרתי וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בבואו לכפר בקודש והבן וזהו ג"כ הפי' במקום שאין אנשים השתדל להיות איש היינו שתשתדל להיות תמיד כמו במקום שאין אנשים וזה י"ל שמרומז ג"כ בפסוק כאן החלצו לשון הסרה היינו שתסירו מאתכם אנשים כמו ואיש אל יעלה עמך רק ללחום מלחמת ה' במדין ולא לשום דבר אנושית ח"ו רק לתת נקמת ה' במדין והבן:

עבדיך נשאו את ראש אנשי המלחמה אשר בידינו ולא נפקד ממנו איש וכו': איתא במדרש ולא נפקד ממנו איש בעבירה ע"כ והנה לכאורה הוא דברי נביאות וגם האיך הוא מקושר עם הקודם נשאו את ראש וכו' ולא נפקד בעבירה גם צריך להבין מלת אשר בידינו שאין לו שחר כלל וי"ל בזה לפע"ד בדרך רמז דהנה ידוע כי כל העולם בכלל הוא אדם שלם והיינו שיש ראשי העדה שהם בעלי מוחין שכליים ויש עיני העדה היינו שמשגיחין בעסקי הציבור ובתקנתם ויש ידי העדה היינו בעלי מצות וג"ח ויש רגלי העדה היינו בעלי אמונה שאין לה' אלא אמונה והנה כשהולכיו כולם אחרי הראש ועושין הכל בחכמה ע"פ ראשי העדה ומקושרין זה בזה ואזי נקרא והיה מחניך קדוש היינו כנ"ל שכל האברים הם קדושים וחכמה שורה עליהם ואז ולא יראה בך ערות דבר היינו שלא יפגע בכם שום עבירה כשהם מקושרי' זה בזה כנ"ל והולכין כולם אחר הראש והראש דבוק ג"כ בלמעלה ממנו שנקרא ג"כ ראש שהיא השכינ' כביכול כמ"ש הרב המגיד מוה' דוב בער ז"ל אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש פי' מתוך כובד שבראש שהיא גלות השכינה כביכול ועוד למעלה אית

רישא דכל רישין ורישא דלא אתיידע עד א"ס ב"ה וכשהם דבוקים ומקושרים זה בזה אז נקרא אדם שלם ושם השכינה שורה וע"כ כל בי' עשרה שכינתא שריא כי יש שם ז' ימי הבנין ותלת מוחין ואזי נקרא אדם שלם וזהו שאמר בגמרא עבר אדם עבירה א' אוי לו שהכריע עצמו ואת כל העולם לכף חוב עשה אדם מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות והוא ע"ד שפרשתי כי כשהם דבוקים ומקושרי' זה בזה אזי כשאחד עושה מצוה יש עליה לכאו"א עד למעלה למעלה עד א"ס ב"ה אבל כשעושה עבירה א' הוא להיפוך גורם ירידה לכולם עד נוקבא דת"ר וזהו שאו שערים ראשיכם כי הנה ד"מ למלך ב"ו שהוא גשמי נכנסין אצלו דרך שער הגשמי אבל ממההק"בה שהוא השכל הנעלם הרוחני בוודאי השער שנכנסין בו למלך הוא ג"כ רוחני והיינו השכל של כ"א הוא השער שע"י השכל נכנסין למלך וזהו שאו שערים ראשיכם היינו כשמדריגת תחתונות מתחילין ליכנס דרך שער השכל כנ"ל אז מתנשאין ג"כ ראשיכם כי הם דבוקים ומקושרים זה בזה כנ"ל ואז והנשאו פתחי עולם שנפתחין כל האוצרות ויורד כל ההשפעות ורב טוב לישראל ויבוא מלך הכבוד מי זה מלך ה' וכו' ה' גבור מלחמה כי ידוע שהקב"ה דרכו תמיד להיטיב ולהשפיע טובה ובפרט לישראל עמו אשר בחר בהם אך מצד המקבלים כשהם ח"ו אינם זכאין אזי פועלים במעשיה' מקטריגים שאינם מניחים השפע לבוא אליהם אבל כשהם דבוקים ומקושרים זה בזה כנ"ל אז נקרא ה' גבור מלחמה היינו שנלחם עמהם בע"כ ומשבר כל המקטריגים וכל המעכבים את השפע וכל זה כשהם מקושרין זה בזה ואזי נקרא והיה מחניך קדוש כי הכל ילכו אחרי הראש ואז ולא יראה בך ערות דבר היינו בוודאי לא יבואו לידי עבירה ח"ו וזהו וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל היינו ראשי העדה שמכריעין ומטין את ישראל לכף זכות או להיפוך ח"ו וגם לבני ישראל לאמר היינו שגם הם מכריעין ג"כ כ"א עצמו ואת כל העולם כנ"ל וזהו י"ל ויאמרו אל משה עבדיך נשאו את ראש היינו נשאו והעלו השכינה כביכול שנקראת ראש עד א"ס ב"ה כנ"ל ע"י שהיו דבוקים ומקושרים זה בזה ונקראים אנשי המלחמה היינו שנלחמו עם כל המקטריגים כנ"ל ומתדבקים בראש: אשר בידינו פי' ברשותינו שלא הנחנו לשום אחד להפרד עצמו ח"ו ולילך חוץ מן השיטה רק כולנו אנחנו דבוקים זה בזה עד הראש למעלה למעלה עד א"ס ובוודאי לא נפקד ממנו איש בעבירה כנ"ל כשיהיה מחניך קדוש אז ולא יראה בך ערות דבר והמש"י:

אם תעברו חלוצים והייתם נקיים מה' ומישראל: יש בזה דברים נוראים דברים מוסתרים אשר הראני ה' בזה ולא נתנו ליאמר ולכתוב אך ארמוז מעט מה שחנני ה' בזה ברחמיו ובר"ח ע"פ שאמרתי על המשנה חומר בקודש כנ"ל שמטבילין כלים בתוך כלים היינו נשמות קדושות של ישראל נעשו בחי' מקוה טהרה זה לזה וכל נשמה נטהר בנשמה שלמעלה ממנה כשדבוקה בה וכך נתעלו ונטהרו כל הנשמות אחד בחבירו עד א"ס ב"ה וע"כ נאמר באברהם והשענו תחת העץ ואיתא בזו"הק שהיה בדיק לון בעינא דמיא והיינו כי אברהם היה ראש לכל הנשמות וע"כ היה מדכי גוברין ע"ד ואת הנפש אשר עשו בחרן כדאיתא בזו"הק ע"ש ולו עצמו היה הקב"ה מקוה טהרה כנ"ל שכל אחד נטהר זה בזה עד א"ס ב"ה והוא היה ראש לכל הנשמות והיה בחי' מקוה טהרה לכל ישראל והיה מדתו מדת חסד שהוא בחי' מים ורמז והשענו תחת העץ כי עץ גימ' כסף שהוא בחי' חסד והוא שרימז שהיה בדיק לון בעינא דמיא כנ"ל שהיה בחי' מקוה טהרה לכל הכא אצלו וכמו שאמרתי על פסוק מקוה ישראל ה' שאלו ג' הם בתי' א' שמטהרים כנ"ל ע"ש והנה בני גד ובני ראובן היו רוצים להפריד עצמם מחיבור ודביקות עם ישראל והוא שאמר להם מרע"ה אם תעברו חלוצים ולא תפרדו עצמיכם מישראל רק תהיו דבוקים ונאגדים אחד באחד יהיה לכם מעלה גדולה והיית' נקיים שתטהרו ומפרש ממי מה' ומישראל מן ה' וגם מן נשמה קדושה שהוא בחי' ישראל והמש"י: